

Heydər Əliyev ili 2023

2023-cü il ölkəmiz üçün Ulu Öndər Heydər Əliyevin 100 illik yubileyinin qeyd olunması ilə əlamətdardır. Bununla əlaqədar Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin 29 sentyabr 2022-ci il tarixli sərəncamı ilə 2023-cü il "Heydər Əliyev İli" elan olunmuş, dövlət başçısının 28 noyabr 2022-ci il tarixli sərəncamı ilə tədbirlər planı təsdiq edilmişdir.

Ümummilli Liderin 100 illiyi ilə bağlı Dövlət Təhlükəsizliyi Xidməti (DTX) tərəfindən də Ulu Öndərin həyat və fəaliyyətinin cəmiyyətdə geniş təbliğ edilməsi, xüsusən də dahi şəxsiyyətin mənalı ömrünün təhlükəsizlik orqanlarında keçən hissəsi ilə ictimaiyyətin daha yaxından tanış olması üçün müvafiq layihələr həyata keçirilmişdir. Belə ki, ötən aylar ərzində DTX-nin təşkilatçılığı ilə xidmətin Mərkəzi Aparatında, Mədəniyyət Mərkəzində, eləcə də respublikamızın bölgələrində - Gəncə, Şəki, Göyçay, Lənkəran və Naxçıvan şəhərlərində Heydər Əliyevin xatirəsinə həsr olunmuş bir sıra tədbirlər, habelə DTX-nin Heydər Əliyev adına Akademiyası tərəfindən ictimaiyyət nümayəndələrinin, ali təhsil müəssisələrinin rəhbərlərinin və professor-müəllim heyətlərinin iştirakı ilə "Azərbaycan təhlükəsizlik orqanlarının fəxri rəhbəri" adlı elmi-praktiki konfrans keçirilmişdir. Bununla yanaşı, DTX-nin Azərbaycan Televiziyası ilə birgə layihəsi kimi Ulu Öndərin xüsusi xidmət orqanlarındakı fəaliyyətindən bəhs edən "Naturalist əməliyyatı", "Port-Pəhləvi əməliyyatı", "Xankəndi-1967", "Generalın planı" adlı silsilə sənədli filmlər hazırlanaraq nümayiş olunmuş, "Ulu Öndər silahdaşlarının xatirələrində", həmçinin DTX-nin yaxından dəstəyi ilə ərsəyə gətirilmiş, Xalq yazıçısı Elmira Axundovanın "На страже государства" adlı kitablarının təqdimatları keçirilmişdir.

Son illərdə Ümummilli Lider Heydər Əliyevin şərəfli ömür yolundan, dövləti və milləti naminə xidmətlərindən bəhs edən sayəsiz-hesabsız kitablar nəşr olunmuş, məqalələr dərc edilmişdir. Heç şübhəsiz ki, Heydər Əliyev kimi dühanın həyatını, gördüyü işləri vəsf etmək üçün hələ bundan sonra da neçə-neçə kitab və məqalələr işıq üzü görəcəkdir. Lakin bizim bu yolda əsas məqsədimiz tamamilə yeni üslubda və tərtibatda fərqli bir nəşr hazırlamaq, Ulu Öndərin təhlükəsizlik orqanlarındakı 25 illik fəaliyyətini daha geniş tərənnüm etmək idi.

Heç də təsadüfi deyil ki, bu gün təhlükəsizlik orqanlarında xidmət edən bütöv bir nəsil özünü Heydər Əliyev məktəbinin davamçısı, DTX-nin şəxsi heyəti isə Ulu Öndər Heydər Əliyevi özünün fəxri rəhbəri hesab edir.

Beləliklə, sözlərimizi odövrkü vəziyyəti vaxtilə təhlükəsizlik orqanlarında uzun müddət Heydər Əliyevlə birlikdə çalışmış, onunla mütəmadi birbaşa təmasda olmuş veteran əməkdaşların dili ilə canlandırmaq ideyası ətrafında birləşdirəməyə qərar verdik. Bu, eyni zamanda elə bir kitab olmalı idi ki, oxucu onu mütaliə etdikdə Ulu Öndərin xüsusi xidmət orqanlarında çalışarkən xalqın rifahı və Azərbaycanın təhlükəsizliyi yolunda etdikləri ilə bağlı yeni-yeni məqamları özü üçün kəşf etmiş olsun. Əslində, əbədiyaşar lider Heydər Əliyevin 100 illik yubileyinə həsr olunmuş "Ulu Öndər silahdaşlarının xatirələrində" adlı kitabın hazırlanması ideyasının yaranmasında təkan rolunu məhz yuxarıda sadaladığımız məqsədlər oynamışdır.

Ümummilli Liderin xüsusi xidmət orqanlarındakı fəaliyyətindən bəhs edən "Heydər Əliyev - Azərbaycan təhlükəsizlik orqanlarının ilk azərbaycanlı generalı" adlı giriş hissəsi ilə başlanan kitabın ən önəmli, unikal cəhəti burada indiyə kimi heç bir yerdə dərc olunmayan, vaxtilə təhlükəsizlik orqanlarında

toxunaraq qeyd etmişdir: "Təbii ki, Heydər Əliyevin Azərbaycan təhlükəsizlik orqanlarındakı fəaliyyətinə danışıqda onun hələ keçən əsrin 50-ci illərindən etibarən apardığı milliləşmə prosesini xüsusilə qeyd etmək lazımdır. Belə məsələlərin o dövr üçün böyük cəsarət və qətiyyət tələb etməsinə baxmayaraq, məhz Ulu Öndərin titanik səyləri nəticəsində o vaxtlar tərəkibi digər millətlərdən ibarət olan təhlükəsizlik orqanlarına milli kadrların cəlb olunması, onların dövrün qabaqcıl xüsusi təyinatlı ali tədris müəssisələrində təhsil almaq üçün göndərilməsi aktiv şəkildə oldu".

Nəzərə çatdırmaq ki, Heydər Əliyev xüsusi xidmət orqanlarının şəxsi heyətinin komplektləşdirilməsi məsələsinə daim həssaslıqla yanaşmış, ölkəmiz müstəqillik qazandıqdan sonra da sözügedən istiqamətdə mühüm işlər görmüşdür. 1998-ci il

Silahdaşlarının xatirələrində yaşayan Heydər Əliyev

Heydər Əliyevin rəhbərliyi altında çalışmış veteran əməkdaşların üzərində Ulu Öndərin imzası olan və onların şəxsi işlərində saxlanılan məxfi qriffli arxiv sənədlərinin, dahi rəhbərin bu təsisatda xidmət etdiyi vaxtlara aid fotosəkillərin, o cümlədən Ümummilli Liderin Rusiya təhlükəsizlik orqanlarının arxivində saxlanılan şəxsi işindən olan sənədli materialların, həmçinin Özbəkistan və Qazaxıstan təhlükəsizlik orqanları veteranlarının xatirələrinin yer almasıdır.

Cari ilin 10 may tarixində DTX-də keçirilən Ulu Öndər Heydər Əliyevin anadan olmasının 100-cü ildönümünə həsr olunmuş təntənəli tədbirdə təqdimatı baş tutmuş nəşrin "Ön söz"ünün müəllifi olan DTX-nin rəisi general-polkovnik Əli Nağıyev kitabın ərsəyə gətirilməsinin əsas məqsədini aşağıdakı kimi açıqlamışdır: "Ümummilli Liderin 100 illik yubileyinin qeyd olunduğu ərsəyə təsadüf edən bu kitabın hazırlanmasında əsas məqsəd Heydər Əliyev ideyalarının geniş təbliği, insanlara, xüsusən də gənc nəsli onun mənalı həyat və nümunəvi xidmət yolu barədə vaxtilə rəhbərliyi altında çalışmış, dahi şəxsiyyətin diqqət və qayğısını öz üzərində hiss etmiş, məsləhət və tövsiyələrindən bəhrələnməmiş təhlükəsizlik orqanlarının veteranlarının və onların övladlarının hafizələrinə ömürlük həkk olunmuş unudulmaz xatirələri oxucularla bölüşməkdir".

Kitabda 42 veteran əməkdaşın Heydər Əliyevlə bağlı bölüşdükləri xatirələri, müxtəlif zamanlarda dövrü mətbuatda dərc edilmiş məqalə və müsahibələri əks olunmuşdur. Ulu Öndər haqqında silahdaşlarının söylədikləri fikirləri, onların Heydər Əliyevin rəhbərliyi altında xidmət edərkən yaşadıklarını oxuduqca təhlükəsizlik orqanlarında peşəkarlıq məktəbinin yaradıcısı olan bu şəxsin dahiliyinin bir daha əyani şəkildə şahidi olursan. Xidmət rəisi Əli Nağıyev nəşr üçün qələmə aldığı "Ön söz"də məhz sözügedən məqama diqqət çəkir: "Həqiqətən də, onunla uzun illər çiyin-çiyinə çalışmış, doğma Vətəna şərəfli xidmət yolunda qarşıya çıxan bütün çətinliklərə Ulu Öndərlə birgə sinə gərmiş şəxslərin fikirləri ilə tanış olduqda bir daha Azərbaycanın və xalqımızın nə də-rəcədə əzəmətli, nə də-rəcədə dahi-yana bir siyasət nəhənginə sahib olduğunu anlayırsan".

Heydər Əliyevin silahdaşları qürur hissi ilə paylaşıqları xatirələrində Ulu Öndərlə ilk tanışlıqlarından, aralarında mövcud olan rəhbər-işçi münasibətlərindən, onun əməkdaşlara diqqət və qayğısından, iş prinsipindən, geniş əməliyyat təfəkküründən, hadisələri qabaqca-

dan görə bilmək qabiliyyətindən, analitik və təhlil bacarığından ətraflı söhbət açırlar. Qeyd edirlər ki, məhz belə keyfiyyətləri sayəsində Heydər Əliyev mürəkkəb əməliyyat kombinasiyalarını uğurla həyata keçirir, qarşısında duran çətin tapşırıqların öhdəsindən layiqincə gələ bilirdi. Heydər Əliyevin təhlükəsizlik orqanlarında sırası əməkdaşdan qurumun rəhbərinə, leytenant rütbəsindən general-mayor rütbəsinə kimi yüksəlməsi də sadalanan cəhətlərin müqabilində mümkün olmuşdur.

Təhlükəsizlik orqanlarının veteranları Heydər Əliyevin mükəmməl yaddaşa malik olmasını, nizam-intizamı, dəqiqliyi hər şeydən üstün tutmasını, insanlarda dürüstlüyə böyük qiymət verməsini deyirlər. Onlar bildirirlər ki, Heydər Əliyev hər zaman verdiyi tapşırıqların vaxtında icra olunmasına xüsusi diqqət yetirir, nəzərdə tutulan tədbirin nəticəsinin mənfii və ya müsbət olmasına asılı olmayaraq, vəziyyətin ona olduğu kimi məruzə edilməsini tələb edir, qeyri-səmimiyyəti qətiyyətlə sevmir, həta yerinə yetirilməsini tapşırıq işlərin icra müddətini belə dəqiq yadda saxlayır, əməkdaşları adbaad hafizəsinə həkk edə bilirdi.

Bundan əlavə, o da qeyd olunur ki, xidməti fəaliyyətdə sərt və tələbkar olması ilə yanaşı, Heydər Əliyev təcəlliyində çalışan əməkdaşların ailə-məişət problemləri və onları narahat edən digər məsələlərə də daima yaxından maraqlanır, həlli üçün hərtərəfli dəstək göstərir, şəxsi heyətdən qayğısını heç vaxt əsirgəməzdi. Onun sözləri ilə həmin vaxtlar bütün çətinliklərə baxmayaraq, əməkdaşlar qısa müddətdə Bakı şəhərində mənzillə təmin olunur, onların sanatoriya-kurort müalicəsi və digər qayğıları öz həllini tapırdı.

Kitabda "Ön söz" müəllifinin də Heydər Əliyevlə ilk görüşü barədə xatirələrinə yer verilmişdir. General-polkovnik Əli Nağıyev o anı belə xatırlayır: "Mənim üçün tarixi və unudulmaz olan həmin an 1993-cü ilin aprel ayında əməliyyat tapşırığının icrası ilə əlaqədar Naxçıvana

ezam olunduğum vaxta təsadüf edir. O dövrdə Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Sovetinin sədri olan Heydər Əliyevlə görüşdə o, təhlükəsizlik orqanlarındakı fəaliyyətimlə yaxından maraqlanmış, gələcək xidmətimin daha səmərəli qurulması üçün dəyərli məsləhətlərini vermişdi. Ulu Öndərin verdiyi öyüd-nəsihətlər bu orqanlardakı sonrakı fəaliyyətimin əsasını təşkil etdi. 1985-ci ildə xidmətə qəbul olunmaqla, 1997-ci ildən etibarən Milli Təhlükəsizlik Nazirliyinin Mərkəzi Aparatında müxtəlif əməliyyat strukturlarında rəhbər vəzifələrdə çalışmış əməkdaş kimi Ulu Öndərin təhlükəsizliyimizin etibarlı təminatı naminə verdiyi mühüm tapşırıqların birbaşa icraçıları sırasında olduğuma görə qürur duyuram".

Ümumiyyətlə, kitabı vərəqləyərkən Heydər Əliyev barədə bölüşülən xatirələri oxuduqca insanın xəyalında iti zəkalı, öz peşəsinə dərinliklərlə yiyələnən və ona bağlı, uzaqqörən, milli düşüncəli, xalqını sonsuza qədər sevən, milli dəyərlərə sadiq olan təhlükəsizlik zabiti canlanır.

Təhlükəsizlik orqanlarının veteranları dönə-dönə vurğulayırlar ki, Heydər Əliyevin ən böyük xidmətlərindən biri bu orqanları milliləşdirməsi idi. Həmin dövərlərdə təhlükəsizlik təşkilatının tərkibini əsasən qeyri-millətlərdən olanlar təşkil edirdi və bu amil də Ulu Öndər qətiyyətlə qəbul etmədi. Belə addım atmaq o zaman üçün böyük cəsarət və hünər tələb edirdi. 1950-ci illərin əvvəllərindən başlanan milliləşmə prosesi ilə qısa zaman ərzində təhlükəsizlik orqanlarında azərbaycanlıların sayı əsaslı şəkildə artdı. Əslində, bununla Ulu Öndər təhlükəsizlik orqanlarının gələcəyi üçün kadrlar potensialını da formalaşdırmış olurdu.

Milliləşmə prosesi Heydər Əliyevin respublikaya rəhbərliyi dövründə də geniş vüsət aldı, onun təşəbbüsü ilə xeyli sayda gənc kadrlar keçmiş SSRİ-nin xüsusi tədris müəssisələrinə oxumağa göndərildi. Kitabın "Ön söz"ündə bu məsələyə general-polkovnik Əli Nağıyev

də təhlükəsizlik orqanının akademiyasının yaradılması buna bariz misaldır. Ümummilli Liderin 100 illik yubileyinin qeyd olunduğu 2023-cü il dekabrın 1-də Ulu Öndərin adını daşıyan və vaxtilə birbaşa özünün təşəbbüsü ilə əsas qoyulmuş bu xüsusi təyinatlı ali təhsil müəssisəsinin yaradılmasının 25 illiyinin təam olması təhlükəsizlik orqanlarının tarixinə növbəti əlamətdar hadisə kimi daxil olacaqdır.

Xüsusilə qeyd etmək istərdik ki, bu gün də Azərbaycan təhlükəsizlik orqanları məhz Ulu Öndərin miras qoyduğu vətənpərvərlik irsi və peşəkarlıq məktəbi əsasında fəaliyyət göstərir, bu orqanlarda xidmət vaxtilə Heydər Əliyevin müəyyən etdiyi meyarlar üzərində inkişaf etdirilir. General-polkovnik Əli Nağıyev qeyd olunanları "Ön söz"də xüsusi vurğulayır: "Heydər Əliyevin şərəfli ömrünün 25 ilini həsr etdiyi Azərbaycan təhlükəsizlik orqanlarındakı fəaliyyəti, gələcək nəsli miras qoyduğu peşəkarlıq məktəbi xüsusi xidmət orqanlarının əməkdaşları üçün etalon olaraq qəbul edilir. Ulu Öndərin millətə və dövlətə sədaqət amalları isə daima gənc zabitlərə aşılmalıdır".

Belə bir nəşri ərsəyə gətirməklə Heydər Əliyevin öz xatirəsinin yaşadılması və adının əbədiləşdirilməsi işinə dahi rəhbərin yolunun sadiq davamçıları kimi xidmətimiz adından layiqli töhfəni verməyə çalışdıq. İnanırıq ki, kitab oxucularında xoş təəssürat yaradacaq, Heydər Əliyev fenomenini xalqımıza daha yaxından tanıtdıracaqdır. DTX-nin rəisi general-polkovnik Əli Nağıyev nəşrin "Ön söz"ündə fikirlərinə yerlərinə bildirir: "Ümidvaram ki, respublika ictimaiyyətinə təqdim olunan, Ümummilli Liderin 100 illik yubileyinə həsr etdiyimiz bu kitab Ulu Öndərin hər kəsə nümunə ola biləcək həyat məktəbinin indiki və gələcək nəsillərə öyrədilməsində böyük əhəmiyyətə malik olacaq, dövlətə və xalqa dönməz sadiqlik ideyalarının gənclərə aşılmasını işinə töhfə verməklə ömrünü Vətənə xidmətə həsr edən hər bir vətənpərvər azərbaycanlı üçün layiqli örnək rolunu oynayacaq".

Əminliklə bildiririk ki, fəaliyyətini Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi altında müasir dövrün çağırışlarına uyğun quran DTX-nin Heydər Əliyev amallarına sadiq əməkdaşları bundan sonra da Ulu Öndərin ölkəmizin təhlükəsizliyinin təmin olunmasında göstərdiyi misilsiz xidmətlərinin yorulmaz təbliğatçısı və təşviqatçısı olacaqlar!

Azərbaycan Respublikası Dövlət Təhlükəsizliyi Xidməti